

ORSZÁGOS RENDŐRFŐKAPITÁNY

1139 Budapest, Teve u. 4-6.
1903 Budapest, Pf.: 314/15.
Tel: (06-1) 443-5573 Fax: (06-1) 443-5733
BM: 33-104, 33-140 BM Fax: 33-133
E-mail: orfkvezeto@orfk.police.hu

Szám: 29000/105/1615/16 /2010. RP.

Tárgy: alapvető jogot sértő
rendőri intézkedés elleni
panasz elbírálása

HATÁROZAT

A Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. tv. (a továbbiakban: Rtv.) 92. § (1) bekezdésében biztosított jogkörömnél fogva a panaszos által benyújtott panasz tárgyában folytatott eljárás során hozott a 29000/105/1615/12/2010.RP. számú határozatot a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) 114. §-a alapján

v i s s z a v o n o m,

illetve – figyelemmel az Rtv. 93/A. § (7) bekezdésére, továbbá a Független Rendészeti Panasztestület (továbbiakban: Panasztestület) 64/2011. (III. 16.) számú állásfoglalásának megállapításaira – a rendőri intézkedés elleni panasznak minden tekintetben

h e l y t a d o k.

A határozat ellen az Rtv. 93/A. § (9) bekezdése alapján – figyelemmel a Ket. 100. § (1) bekezdésére, valamint a 109. § (3) bekezdésére – fellebbezésnek helye nincs, annak felülvizsgálata közvetlenül kérhető a bíróságtól.

A keresetlevelet az Országos Rendőr-főkapitányságnál – a Fővárosi Bíróságnak címezve – a felülvizsgálni kért határozat közlésétől számított harminc napon belül kell benyújtani, vagy ajánlott küldeményként postára adni, illetve azt a fenti határidőn belül a Fővárosi Bírósághoz (1363 Budapest, Pf. 16.) is be lehet nyújtani. (A polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény 330. § (2) bekezdése, 326.§ (7) bekezdése; Ket. 109. § (1) bekezdése).

A határozatot kapják:

- 1) panaszos
- 2) Független Rendészeti Panasztestület
- 3) Baranya Megyei Rendőr-főkapitányság vezetője
- 4) ORFK Hivatala, Jogi Főosztály vezetője
- 5) Irattár

INDOKOLÁS

I.

A panaszos által előterjesztett, két alkalommal kiegészített panasz az alábbiak szerint foglalható össze.

A panaszbeadvány és annak kiegészítései szerint 2010. október 29-én Mohácson, a Városházán nyilvános testületi ülés megtartására került sor, melyen a panaszos részt kívánt venni.

A panaszos önkormányzati képviselővel együtt, jóval a testületi ülés megkezdése előtt érkezett az ülésterembe, amikor még más képviselő nem volt ott. A megérkezést követően szinte azonnal megjelent egy biztonsági őr, aki a polgármester utasítására távozásra szólította fel a panaszost.

Az önkormányzati képviselő a panaszos segítségére sietett, és közölte a biztonsági őrrel, hogy a nyilvános testületi ülésen bárki részt vehet, továbbá elmondta, hogy a panaszos az ő képviselői munkájának segítőjeként, tanácsadójaként is jelen van, ezért ne akadályozza a képviselői munkáját. A biztonsági őr a felvilágosítás ellenére felhívta a rendőrséget, illetve vele egyidejűleg a panaszos is telefonon bejelentést tett a rendőrségi ügyeletre. A panaszos a rendőrség segítségét kérte, mivel – megítélése szerint – a városházán alkotmányos jogaiban akarták korlátozni.

A kikerülő rendőrök vezetője – anélkül, hogy a panaszos álláspontját megismerte volna – a terem elhagyására szólította fel. A képviselő a rendőri intézkedést végző r. századosnak azonnal tudomására hozta, hogy a panaszos – állampolgári jogán kívül – az ő szakértőjeként van jelen és kíván részt venni a nyilvános testületi ülésen, amennyiben bármi történik vele, akadályozhatják a képviselői munkáját. Ezt követően többször is felszólították a rendőrök a panaszost a terem elhagyására, azonban nevezett egyik felszólításnak sem tett eleget.

Az önkormányzati képviselő látva, hogy a párbeszéd nem vezet eredményre, ezért a nála levő műanyag gyorskötözővel a bal csuklójánál fogva a panaszos jobb kezének csuklójához kötözte magát, majd az intézkedő rendőr tudomására hozta, hogy a törvénysértő felszólítás végrehajtása esetén őt is kénytelenek lesznek előállítani.

A rendőrök a terem elhagyását követően ismételtelen megjelentek, akkor már a Mohácsi Rendőrkapitányság vezetőjével, aki a panaszost és a képviselőt is távozásra szólította fel, majd – miután a panaszos és a képviselő közölte, hogy törvényesen tartózkodnak a teremben – a rendőrkapitány parancsot adott előállításukra.

A panaszost és a képviselőt kivitték az épület folyosójára, ahol a r. százados késsel szétvágta a panaszos és a képviselő kezét összekötő műanyag gyorskötözőt úgy, hogy közben a kést „beleszúrta” a képviselő kezébe. Mindkettőjüket megbilincseltek és a Mohácsi Rendőrkapitányságra előállították. A bilincselés indokát nem közölték velük, és a panaszos nem is értette, hogy miért történt, hiszen már össze voltak bilincselve gyorskötözővel, és nem álltak ellen az előállításnak. A panaszos szerint előállításuk időtartama 4 óra volt, amely idő alatt mindvégig bilincsben kellett várakozniuk.

A panaszos első esetben a Mohács Város Képviselő-testületének a 2010. október 29-i üléséről készült jegyzőkönyvet, egy CD-t és egy hangfelvételt mellékel, majd a szabálysértési feljelentéssel összefüggésben is kiegészítette panaszát, miszerint a vele szemben intézkedő rendőr szabálysértési feljelentése hamis adatokat tartalmaz a történetekkel kapcsolatban.

A panaszos összefoglalva az alábbiakat kifogásolta:

- 1.) A rendőrök nem igazolták magukat, nem mutatkoztak be;
- 2.) A lakcímkártyáját jogtalanul kérték el, az iratai kikerültek látóköréből;
- 3.) Sérelmezte az előállítás időtartamát;
- 4.) A panaszost a panaszjog lehetőségéről csupán a rendőrkapitányság épületében tájékoztatták;
- 5.) Sérelmezte az előállítást és a bilincs alkalmazását;
- 6.) Szabálysértési feljelentés nem a tényekre alapul.

A panaszos az I. fokú határozat tartalmával nem értett egyet, ezért a bírósági felülvizsgálati kérelmet – keresetet – terjesztett elő, mely a Bíróság felé történő továbbítás céljából az ORFK Hivatala Jogi Főosztály vezetőjének került megküldésre.

A vonatkozó jogszabályok alapján a bíróság felé történő továbbítást megelőzően lehetőség nyílik a döntés felülvizsgálatára és figyelemmel a keresetben foglaltakra, a határozat visszavonására, megváltoztatására.

A beadványban foglaltak, illetve a határozat hozatala óta tudomásunkra jutott újabb tények alapján szükségessé vált az I. fokú határozat visszavonása és új határozat meghozatala.

II.

Döntésem meghozatala során az alábbi rendőrségi dokumentumok és nyilatkozatok álltak rendelkezésre:

- a panaszos 2010. november 6-án postai úton megküldött panaszbeadványa és annak mellékletei (a Mohácsi Rendőrkapitányság Közrendvédelmi és Határrendészeti Osztály Járőr- és Határrendészeti Alosztálya által 2010. október 29-én kiállított igazolás az előállítás időtartamáról, az Oktatási és Kulturális Minisztérium 2/2/1222-1/2006. ügyiratszámú határozata a Mohács Valóság c. közéleti hetilap adatainak megváltoztatásáról)
- a panaszos 2010. december 7-én elektronikus úton megküldött panasz-kiegészítése
- a panaszos 2010. december 14-én postai úton megküldött panasz-kiegészítése és annak mellékletei (Polgár Károly önkormányzati képviselő 2010. október 10-i keltezéssel ellátott, Mohács jegyzőjének címzett levele, Mohács jegyzőjének 2010. október 21-i keltezéssel ellátott, az önkormányzati képviselő címzett levele, Mohács Város Képviselő-testületének 2010. október 29-i üléséről készült jegyzőkönyve, az önkormányzati képviselő 2010. november 10-i keltezéssel ellátott, Mohács jegyzőjének címzett levele, Mohács Város jegyzőjének 2010. november 15-i keltezéssel ellátott előterjesztése a Képviselő-testület részére, hangfelvétel a Mohácsi Önkormányzat 2010. október 29-én tartott testületi üléséről)
- a panaszos 2011. január 20-án elektronikus úton küldött panasz kiegészítése és annak melléklete (a Mohácsi Rendőrkapitányság Közrendvédelmi és Határrendészeti Osztály Járőr- és Határrendészeti Alosztálya 02030/510033/2010. id. sz., 2010. november 2-án kelt szabálysértési feljelentése)
- (tanú) 2011. január 17-én elektronikus úton küldött nyilatkozata
- a Mohácsi Rendőrkapitányság vezetőjének 02030/105/30/2010.P. sz., 2010. december 8-án kelt jelentése
- a Mohácsi Rendőrkapitányság Közrendvédelmi és Határrendészeti Osztály Járőr- és Határrendészeti Alosztálya 02030/509950/2010. id. sz., 2010. október 29-én kelt

- jelentése az előállítás végrehajtásáról és kényszerítő eszköz alkalmazásáról és az ahhoz kapcsolódó parancsnoki vélemény és kivizsgálás
- a Mohácsi Rendőrkapitányság Közrendvédelmi és Határrendészeti Osztály 02030/.../2010. sz., 2010. október 29-én kelt feljegyzése a panaszos nyilatkozatáról
 - a Mohácsi Rendőrkapitányság 2010. október 29-én kelt tájékoztatója az előállított / elővezetett személy jogairól, kötelezettségeiről, valamint az előállító helyiség rendjéről
 - a Mohácsi Rendőrkapitányság vezetőjének 02803/684-1/2010. szabs. sz., 2010. november 8-án kelt bejelentése kizárási ok fennállásáról
 - a Baranya Megyei Rendőr-főkapitányság vezetőjének 02800/114/1/2010. ált. sz., 2010. november 30-án kelt határozata az eljáró hatóság kijelöléséről
 - a panaszossal szembeni intézkedés során készült RK lap
 - a Mohácsi Rendőrkapitányság Közrendvédelmi és Határrendészeti Osztály alosztályvezetőjének 02030/509025/2010. id. sz., 2010. október 29-én készített jelentése
 - a Mohácsi Rendőrkapitányság vezetőjének 02030/509955/2010. id. sz., 2010. október 29-én kelt, a Baranya Megyei Rendőr-főkapitányság vezetőjéhez címzett jelentése
 - a Mohácsi Rendőrkapitányság Közrendvédelmi és Határrendészeti Osztály alosztályvezetőjének 02030/105/29/2010/P. sz 2010. december 6-án kelt, a Mohácsi Rendőrkapitányság vezetőjéhez címzett jelentése
 - a Mohácsi Rendőrkapitányság Közrendvédelmi és Határrendészeti Osztályának a 2010. október 29-én 8 óra 15 perc és 8 óra 30 perc közötti ügyeleti telefonbeszélgetés hanganyagának visszahallgatásáról 2010. december 6-án készített jegyzőkönyve
 - a Mohácsi Rendőrkapitányság Közrendvédelmi és Határrendészeti Osztályának a 2010. október 29-én 8 óra 50 perc és 9 óra 15 perc közötti ügyeleti telefonbeszélgetés hanganyagának visszahallgatásáról 2010. december 7-én készített jegyzőkönyve
 - http://www.mohacsivalosag.hu/sites/default/files/2010_10_29.mp3

A panaszossal szembeni rendőri intézkedés indokaként és céljaként a Mohácsi Rendőrkapitányság vezetője az alábbiakat közölte.

2010. október 29-én 08 óra 20 perckor a Mohács Város Képviselő-testületének ülésén biztonsági őr feladatokat ellátó férfi bejelentést tett a Mohácsi Rendőrkapitányság ügyeletére arról, hogy a panaszos „sem az ülés vezetésére feljogosított polgármester utasítására, sem pedig a biztosítási feladatot ellátó teremőrök felszólítására” nem hajlandó elhagyni a testületi üléstermet, „rendzavaró magatartást tanúsít”. Ezzel párhuzamosan, 08 óra 22 perckor a Jobbik Magyarországért Mozgalom és Párt mohácsi önkormányzati képviselője is bejelentést tett a kapitányság ügyeletén, hogy a testületi ülésen a képviselői munkáját nem tudja zavartalanul ellátni, ezért kéri a rendőrség intézkedését. E két bejelentés mellett Mohács polgármestere felhívta a rendőrkapitányság vezetőjét és tájékoztatta arról, hogy „a képviselő-testületi ülés zavartalan lebonyolítását nem tudja biztosítani, így a testület nem képes ellátni a törvényből adódó feladatait”, illetve „a rend helyreállítása érdekében kéri a rendőrség intézkedését”. A rendőri intézkedés indoka tehát három, egymástól független bejelentés volt. A fentiek alapján – a Mohácsi Rendőrkapitányság vezetőjének álláspontja szerint – alapvető érdek fűződik ahhoz, hogy a képviselő-testület a törvényi felhatalmazással minden, alaptalanul zavaró körülmény nélkül tudjon élni. A nyugodt, zavartalan testületi működés előfeltétele az önkormányzati feladatok végrehajtásának. A zavarás tényét az ülés vezetőjének, a helyi önkormányzat esetében a polgármesternek joga és feladata megállapítani, hiszen a képviselőtestületi ülés vezetése a a helyi önkormányzatokról szóló 1990. évi LXV. törvény

(továbbiakban: Ötv.) 12. §-ának (2) bekezdése értelmében a polgármester feladata. A kapitányságvezető hivatkozott továbbá Mohács Város Önkormányzata 23/1998. (XI 20.) sz. rendeletének (SZMSZ) 21. § (4) bekezdésére¹.

Az intézkedés indoka, figyelemmel az említett telefonon tett bejelentésekre, „a bejelentett cselekmény közérdeklődésre számot tartó voltára, valamint arra a tényre, hogy a bejelentés alapján a fennálló jogi helyzet nagyobb szakértelmet igényel”, a kapitányságvezető a rendőrfőkapitánytól kívülről utasítást adott a r. százados alosztályvezetőnek, hogy „tájékoztadjon a helyszínen és vezesse le a szükséges intézkedést”. A rendelkezésre álló adatok szerint a r. százados a napszaknak megfelelő köszönést követően kezdte meg az általa korábban név szerint ismert személyekkel szemben az intézkedést. A rendőr az intézkedés során közölte annak célját, vagyis a panaszosnak elmondta, hogy „a polgármester nyilatkozata szerint zavarja a képviselő-testület ülését és ezért megkérte az intézkedés alá vont személyt a terem elhagyására”. A r. százados „az intézkedést határozott, emelt hangnemben, de nem kiabálva hajtotta végre, tekintettel arra, hogy az intézkedés alá vont személy folyamatosan a szavába vágott”. A panaszos a felszólításnak nem tett eleget, arrogáns stílusban szólította fel az intézkedő rendőröket, hogy ők hagyják el a termet, mert jogot sértenek, amikor őt az alkotmányos alapjogaiban korlátozni akarják. Alkotmányos alapjogaként az intézkedés során első körben arra hivatkozott, hogy ő újságíró, bár ezzel kapcsolatosan dokumentumokat átadni nem tudott.

A panaszos, amikor észlelte, hogy az újságírói tevékenységére történő utalás nem vezet eredményre, arra hivatkozott, hogy ő a Jobbikos képviselő „szakértője”, amit a képviselő is megerősített.

A tájékoztató levél szerint „figyelemmel arra, hogy az eljárás ezen szakaszában a panaszos számára kétségtelenné vált, hogy a rendezvény magatartása okán a teremből történő eltávolítása be fog következni, egy addig a jobb csuklóján lévő műanyag gyorskötözővel a Jobbik Magyarországért Mozgalom és Párt mohácsi önkormányzati képviselőjéhez »bilincselte« magát. Az összebilincselést követően az ülés vezetésére feljogosított polgármester több alkalommal felszólította az önkormányzati képviselőt, hogy szüntesse be azon magatartását, amivel az ülést most már ő is megzavarja, szedje szét a gyorskötözőt és tegye lehetővé, hogy a panaszos eltávolításával zavartalanul folytatódjon a testület ülése. A történeteket a r. százados telefonon jelentette a kapitányságvezető részére, ami miatt ő személyesen megjelent a helyszínen és átvette a rendőri intézkedést”.

Az intézkedés kezdeti szakaszában a kapitányságvezető meghallgatta a polgármestert, aki elmondta, hogy már a testületi ülés megkezdése előtt részére több képviselő jelezte, hogy a panaszos magatartása miatt nem képes a képviselői munkáját zavartalanul ellátni. A panaszos – a polgármester és a kapitányságvezető által szóban meghallgatott képviselők

¹ **SZMSZ 21. § (4) bek.** A nyilvános ülésen megjelent állampolgárok, a számukra kijelölt helyet foglalhatják el. A tanácskozás rendjének megzavarása esetén, a polgármester rendreutasíthatja a rendezvényt, ismétlődő rendezvény esetén pedig az érintettet a terem elhagyására kötelezheti. A polgármesternek a rendfenntartás érdekében tett intézkedései ellen felszólalni, azokat visszautasítani, vagy velük vitába szállni nem lehet.

nyilatkozata alapján – „»mocskolódó« szórólapokat helyezett el a képviselők asztalán, az egyik képviselő lelkiismeretére tett megjegyzéseket”.

A polgármester a kapitányságvezető kérdésére egyértelműen kijelentette, hogy a panaszos magatartása „olyan mértékben zavarja a testület működését, hogy képtelenek a munkájukat ellátni”. Neki, mint az ülés vezetésére feljogosított személynek nincs egyéb jogi eszköze a rend helyreállítására, ezért a rendőrség intézkedését kéri. Amennyiben a rendőrség nem lát jogi eszközöket a zavartalan működés feltételeinek megteremtésére, az ülés folytatására annak ellenére képtelen, hogy számos jelentős kérdésben kell a testületnek döntenie. A polgármester elmondta azt is, hogy az intézkedés hiányában – különös tekintettel arra, hogy „a panaszos és vélhetően a Jobbikos képviselő is szándékosan készült a testületi ülés ilyen módon történő megzavarására, egyértelmű provokációt követettek el, mivel mindkettőjük gyorskötözővel jelent meg az ülésen – nem tartja kizártnak, hogy a későbbi testületi ülések lebonyolítása is ellehetetlenül”.

A kapitányságvezető a polgármester meghallgatását követően intézkedés alá vonta a panaszost és a Jobbik önkormányzati képviselőjét. Közölte velük, hogy magatartásuk eredményeképpen a népképviselői szerv működése jelentős mértékben sérül, és felszólította őket, hogy a műanyag gyorskötözőt oldják ki, és a panaszos hagyja el a termet. A felszólítástól mindketten kategorikusan elzárkóztak, az intézkedés során folyamatosan a kapitányságvezető szavába vágtak. Mindkettőjüket ismételt felszólította rendzavaró magatartásuk megszüntetésére, a gyorskötöző eloldására és közölte, hogy magatartásukkal megvalósítják Szabs. r. 40/A. §-ának (1) bekezdése szerinti jogszerű intézkedéssel szembeni engedetlenség szabálysértése törvényi tényállását. Tájékoztatta az intézkedés alá vont személyeket, hogy amennyiben a szabálysértést a felszólítása ellenére továbbfolytatják, az Rtv. 33. §-ának (2) bekezdés f) pont I. fordulata alapján az előállításukról fog intézkedni. Az ismételt felszólításra mindkét személy úgy nyilatkozott, hogy nem hajlandók alávetni magukat a rendőri intézkedésnek, nem oldják el a kötözőt, és a panaszos nem távozik a teremből.

A rendőrkapitány ezen körülmények miatt a panaszos és a képviselő előállításáról döntött, mely döntést közölte velük, majd utasította az alosztályvezetőt, hogy a gyorskötözőt vágja el és a két személyt a Mohácsi Rendőrkapitányságra állítsa elő. Az intézkedés alá vont személyek nem voltak hajlandók eleget tenni a terem elhagyására történő felszólításnak, sőt a gyorskötöző elvágását akadályozva szorosán egymás mellé álltak, az Rtv. 47. §-a alapján mindkét személlyel szemben testi kényszert alkalmaztak. Ennek keretében a r. százados egy nála lévő késsel a műanyag gyorskötözőt szétvágta, majd az ellenszegülés megtörése érdekében mindkét intézkedés alá vont személlyel szemben az Rtv. 48. §-ának d) pontja alapján bilincset alkalmaztak. A bilincselés a Rendőrség Szolgálati Szabályzatáról szóló 62/2007. (XII. 23.) IRM rendelet (a továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) 60. § (4) bekezdés b) pontja alapján előre testhelyzetben történt. Az intézkedés alá vont személyekkel szemben az előállításukat megelőzően az Rtv. 29. §-ának (6) bekezdése alapján ruházatátvizsgálatot hajtottak végre.

A panaszossal szemben a bilincselés 2010. október 29-én 9 óra 20 perctől 12 óra 35 percig tartott, ami nyilatkozata szerint sem okozott sérülést; előállítása pedig 8 óra 40 perctől 12 óra 43 percig tartott. A kapitányságvezető a fent hivatkozott szabálysértés elkövetése miatt szabálysértési feljelentéssel élt, figyelemmel azonban arra, hogy az intézkedést maga fogatosította, illetve kapitányságvezetőként a szabálysértési hatóság vezetője is, a Mohácsi Rendőrkapitányság részéről elfogultságot jelentett be. A Baranya Megyei Rendőr-

főkapitányság vezetője a Szigetvári Rendőrkapitányságot jelölte ki a szabálysértési eljárás lefolytatására.

A rendőrség továbbította a Panasztestület felé a Baranya Megyei Rendőr-főkapitányság határozatát, amelyben a Mohácsi Rendőrkapitányság vezetőjének elfogultsága miatt benyújtott kizárási indítványt megalapozottnak találta, és a Szigetvári Rendőrkapitányságot jelölte ki a szabálysértési eljárás lefolytatására.

Az előállítás végrehajtásáról és a kényszerítő eszköz alkalmazásáról szóló jelentés szerint, a panaszossal szemben az Rtv. 47. §-a alapján testi kényszert, az Rtv. 48. §-ának d) pontja alapján - ellenszegülés megtörése érdekében - 9 óra 20 perctől 12 óra 35 percig bilincset alkalmaztak, a Szolgálati Szabályzat 60. §-ának (4) bekezdése értelmében, a kezek előre bilincselésével. A rendőri jelentésben foglaltak szerint, a kényszerítő eszköz alkalmazására való figyelmeztetés az intézkedés megtörténte előtt elhangzott. A rendőri intézkedés során a panaszosnak sérülése, a kényszerítő eszköz alkalmazása során anyagi kára nem keletkezett. A panaszos az Rtv. 18. §-ának (1) bekezdése alapján hozzátartozója kiértesítését kérte. A rendőri jelentés szerint a panaszos az Rtv. 33. §-ának (4) bekezdése alapján az előállítás okáról szóló tájékoztatót és az előállítás idejéről szóló igazolást átvette. Az előállítás oka 2010. október 29-én 12 óra 43 perckor megszűnt, a panaszos szabadon bocsátása megtörtént. Az előállítás végrehajtásáról és kényszerítő eszköz alkalmazásáról szóló parancsnoki vélemény és kivizsgálás alapján az igazoltatás, a ruházatátvizsgálás és az előállítás jogszerű és szakszerű, a kényszerítő eszköz alkalmazása jogszerű, szakszerű és arányos volt.

A panaszos által is indítványozott ügyeleti hanganyag visszahallgatásáról készült jegyzőkönyv az alábbiakat tartalmazza.

a) 2010. október 29-én 8 óra 15 perc és 8 óra 30 perc közötti időszakban 3 ügyeleti telefonbeszélgetést rögzítettek.

Az első hanganyag (8:17:23) szerint a biztonsági őr hívja az ügyeletet, és azt mondja, hogy az önkormányzathoz szeretne rendőrt hívni, mert a panaszos kérésükre nem hajlandó végrehajtani a terem elhagyását. Az ügyeletes azt mondja, hogy menni fognak a rendőrök, kb. 5-10 perc múlva ott lesznek.

A második hanganyag (8:18:53) szerint a panaszos bejelentést szeretne tenni, hogy zaklatják őt „bizonyos emberek” a városházán. Szeretné kihívni a rendőrséget, hogy „állítsák le őket”, mert alkotmányos jogában próbálják korlátozni. Adja a képviselőt, aki kéri, hogy küldjenek rendőrt, mert akadályozzák a képviselői munkáját. Szakértőjét nem engedik, nem akarják beengedni az ülésre. Az ügyeletes közli, hogy fognak menni a rendőrök, amit már elmondott a másik fél képviselőjének is, de egy kicsit várni kell.

A harmadik hanganyag (8:26:20) szerint az ügyeletes szól a rendőrkapitánynak, hogy van két bejelentése. A rendőrkapitány utasítja, hogy küldje a járőrt az épülethez. Az ügyeletes közli, hogy a panaszossal kapcsolatos a bejelentés, mire a rendőrkapitány mondja, hogy oda fognak menni, és az alosztályvezető megy a rendőrökkel.

b) 2010. október 29-én 8 óra 50 perc és 9 óra 15 perc között a panaszossal szembeni rendőri intézkedésben résztvevő járőr és az ügyeletes között lezajlott rádióforgalmazás hanganyaga szerint a panaszos és a Jobbikos önkormányzati képviselő prioritása megtörtént, mindkettőjük esetében nemleges (negatív) eredménnyel. A járőr továbbá ebben a

beszélgetésben azt mondja az ügyeletesnek, hogy szóljon „a közlekedésnek, előállításához kell segítség”.

III.

Az ismertetett bizonyítékok alapján a közigazgatási hatósági eljárás során vizsgált intézkedések vonatkozásában tényállásszerűen megállapítható, hogy a panaszolt rendőri intézkedést a Mohácsi Rendőrkapitányság Közrendvédelmi és Határrendészeti Alosztály r. százados vezetője kezdte meg, melynek biztosításában egy r. törzsőrmester járőrvezető, egy r. őrmester járőr vett részt, továbbá egy rendőr hallgató is jelen volt. A helyszínen később – az igazolásra történő felszólítást követően – a Mohácsi Rendőrkapitányság vezetője jelent meg, aki a rendőri intézkedést átvette és azt befejezte. Az eljárás során megállapítást nyert, hogy az intézkedés megkezdésekor a panaszost és a képviselőt csak a terem elhagyására történő felszólítást követően igazoltatták, mert az intézkedés megkezdésekor az Rtv. 29. §-ának (1) bekezdése alapján igazoltatási ok nem állt fenn.

Az Rtv. 29. § (1) bekezdése alapján, „ A rendőr a feladata ellátása során igazoltathatja azt, akinek a személyazonosságát a közrend, a közbiztonság védelme érdekében, bűnmegelőzési vagy bűnüldözési célból, a tartózkodása jogszerűségének megállapítása céljából, közlekedésrendészeti ellenőrzés során, továbbá az igazoltatott vagy más természetes, illetve jogi személy és egyéb szervezet jogainak védelme érdekében kell megállapítani.”

A fenti jogszabályt figyelembe véve megállapítható, hogy a rendőri intézkedés jogalapja a panaszos esetében ekkor még nem állt fenn, hiszen a teremben való tartózkodásával sem bűncselekményt, sem szabálysértést nem valósított meg.

Megállapítható, hogy a rendőrség és a panaszos által is hivatkozott okok, – azaz a telefonon tett bejelentések – **önmagukban megfelelő alapot nyújtottak a rendőrség helyszínen történő megjelenésére.**

A rendőri intézkedés jogalapjának vizsgálata során az alábbiak kerültek megállapításra.

A rendelkezésére álló bizonyítékok egybevetésével megállapítható, hogy a helyszínen megjelent rendőrök nem tudtak jogszabályilag is alátámasztott indokot adni fellépésükre. Az, hogy a panaszost azzal a magyarázattal szólították fel távozásra, hogy „a polgármester tájékoztatása alapján az SZMSZ nem ad lehetőséget arra, hogy 'ilyen személyek' az ülésen részt vegyenek”, nem volt jogilag helytálló.

Az Ötv. 12. §-ának (3) bekezdése deklarálja, hogy a képviselő-testület ülése főszabályként nyilvános. A törvény taxatív felsorolja azokat az eseteket, amikor az önkormányzat képviselő-testülete zárt ülést tart, illetve tarthat [12. § (4) bekezdés]. Az Alkotmánybíróságnak a panaszos által is idézett határozatában kifejtettek okán pedig a képviselő-testületi ülésen történt események közérdekű adatnak minősülnek, amit – az Ötv.-ben megjelölt kivételes esetektől eltekintve – bárki jogosult megismerni, felvételt készíteni és azokat terjeszteni. [vö. 57/2000. (XII. 19.) sz. AB határozat, IV. rész] Mohács Város Önkormányzatának 23/1998. (XI. 20.) sz. rendelete is biztosítja az állampolgárok számára ezen közérdekű adatok megismerését a teremben történő személyes jelenléttel, illetve audiovizuális eszköz segítségével egy másik teremben való jelenlét biztosításával (amennyiben az ülésterembe az érdeklődők nem férnek be). A panaszolt esetben a Testület üléstermében egyértelműen volt ülőhely az érdeklődő állampolgárok számára, ezért a rendőrség azon érvelése, hogy a panaszos nem tudta „szakértői” minőségét igazolni, illetve nem mutatott fel érvényes sajtóengedélyt, egyébként közömbös.

A panaszos rendőri intézkedés foganatosítását indokoltta tevő, szabálysértés „egyszerű” gyanúját megalapozó magatartást nem tanúsított, erősíti az is, hogy első fellépése alkalmával a rendőr nem is igazoltatta a panaszost, mivel annak – saját nyilatkozata szerint – nem is volt jogalapja. A bizonyítékok alapján az is megállapítható, hogy a kérdéses időpontban a képviselő-testület ülése **még nem kezdődött meg, ezért annak rendjét sem zavarhatta meg** a panaszos. Továbbá a rendőri intézkedés időpontjában kiállított RK lapon, a szabálysértés elkövetésének leírására rendszeresített rovatban nincs semmilyen szabálysértésre (akár csak annak jogszabályhelyére) utalás, csupán a helyszín feltüntetésére szerepel.

A rendelkezésre álló valamennyi dokumentum összevetésével megállapítható, hogy a panaszolt esetben nem állt fenn a rendőrség által hivatkozott szabálysértés minimális gyanúja, amely a rendőri intézkedéseket megalapozta volna.

Összefoglalva megállapítható, hogy a rendőrök helyszínen történő megjelenésére a jogalap megvolt, azonban az intézkedés kezdeményezésére nem.

A panaszos által előterjesztett konkrétan megfogalmazott kifogások kapcsán a jogalap nélküli intézkedés részletes vizsgálatakor a következőket állapítottam meg:

1.) A panaszos sérelmezte, hogy a helyszínen megjelenő rendőrök az intézkedést megelőzően nem azonosították magukat.

Az intézkedés foganatosításának megkezdése előtt a rendőr azonosítására vonatkozó rendelkezéseket Rtv. 20. § (1) és (2) bekezdése² és a Szolgálati Szabályzat 4. § (1) bekezdése tartalmazza.

Megállapítható, hogy a r. százados az intézkedés során egyenruhában volt, azonosító jelvényét viselte, a névkitűzője szintén jól olvashatóan volt elhelyezve. Figyelemmel arra a tényre, hogy a panaszossal szemben – aki maga is mohácsi lakos – több alkalommal intézkedett, kétségkívül megállapítható, hogy a panaszos az intézkedő rendőrt név szerint ismerte. A fentieket támasztja alá az a tény is, hogy a panaszos a Panasztestülethez benyújtott beadványában név szerint jelöli meg a vele szemben intézkedő rendőrt.

A hangfelvétel alapján megállapítható ugyanakkor, hogy az intézkedő rendőr az azonosításra előírt kötelezettségét megszegte, mely kötelezettség a rendőr tekintetében egyébiránt abban az esetben is fennáll, ha – ahogyan a jelen esetben is történt – a rendőr és az intézkedés alá vont személy korábbról ismerik egymást, e tekintetben a *panasznak helyt adok*.

2.) A panaszos szerint az igazoltatás során személyi igazolványa mellett lakcímkártyáját is elkérte a r. százados és az okmányok kikerültek a panaszos látóköréből.

² **Rtv. 20. § (1) bekezdés a) és b) pontja** szerint, „a rendőrt az intézkedés során az egyenruhája és azon elhelyezett azonosító jelvénye vagy szolgálati igazolványa és azonosító jelvénye igazolja.”

(2) „A rendőr az intézkedés megkezdése előtt - ha az a rendőri intézkedés eredményességét veszélyezteti, az intézkedés befejezésekor - köteles nevét, azonosító számát, valamint az intézkedés tényét és célját szóban közölni. Az V. és VI. fejezetben foglalt intézkedések, illetve kényszerítő eszközök alkalmazását követően a rendőr köteles az intézkedés alá vont személyt tájékoztatni az e törvény szerinti panasz lehetőségéről.”

A panaszossal szemben foganatosított rendőri intézkedés végrehajtása során az igazoltatás az Rtv. 29. §-ának (2) bekezdése³ értelmében jogszerű volt, mely szabályokat a Szolgálati Szabályzat 38. § (1) bekezdése⁴ és (2) bekezdése⁵ is rögzíti. Az Rtv. és a Szolgálati Szabályzat fentebb említett rendelkezései alapján a személyazonosságot elsősorban a személyazonosító igazolvány igazolja.

A személyi igazolvánnyal kapcsolatos jogszabályokat a polgárok személyi adatainak és lakcímének nyilvántartásáról szóló 1992. évi LXVI. törvény (továbbiakban: Szig. törvény) 5. § (8) bekezdése⁶, a 29. §-ának (3) és (4) bekezdése⁷ tartalmazza.

A rendőrség által megküldött RK lap tartalmazza a panaszos személyes adatai mellett lakcímét; a r. százas utóbb készített jelentésében pedig azt nyilatkozta, hogy „mivel a szabálysértési eljáráshoz szükséges volt”, ezért RK lapon rögzítették a panaszos lakcímét is. A panaszos által a Panasztestület rendelkezésére bocsátott hangfelvételen pedig egyértelműen hallható, hogy a rendőr mindkét okmányt elkéri a panaszostól (és az önkormányzati képviselőtől).

Az Rtv. 29. § (8) bekezdés szerint, „e § alkalmazásában személyazonosító adaton az érintett személy nevét, születési helyét, születési idejét és anyja születési családi és utónevét kell érteni.”

³ **Rtv. 29. § (2) bekezdése** „az igazoltatott köteles a személyazonosító adatait hitelt érdemlően igazolni. A személyazonosságot – a személyazonosító igazolványon túl – minden olyan hatósági igazolvány igazolja, amely tartalmazza a személyazonosításhoz szükséges adatokat. Az igazoltatott kizárólag ezen okmányok egyikének bemutatására kötelezhető.”

⁴ **Szolgalati Szabályzat 38. § (1) bekezdése** értelmében „az igazoltatás során a rendőr elkéri az igazoltatott személyazonosító igazolványát vagy egyéb, a személyazonosságot hitelt érdemlően igazoló okmányát. Ha az okmány valódisága kétséges, a rendőr ellenőrző kérdéseket tehet fel. Felszólítja az igazoltatott személyt adatainak bemondására, a bemondott adatokat az okmánnyal összehasonlítja. Az intézkedés során minden esetben ellenőrizni kell az igazoltatott személy és a bemutatott okmány adatait a Schengeni Információs Rendszerben (SIS), a körözési információs rendszerben, illetőleg - szükség szerint - a személyi adat- és lakcím nyilvántartásban, vagy az okmány-nyilvántartásban.”

⁵ **Szolgalati Szabályzat 38. § (2) bekezdés** alapján „az igazoltatás során meg kell állapítani a személy azonosságát, és az igazolatón lapon rögzíteni kell annak az igazoltatottnak az Rtv. 29. §-ának (8) bekezdése szerinti személyazonosító adatait, az igazolványának sorozatát és számát, valamint az igazoltatásának helyét, idejét és okát, akinél ez a további intézkedéshez, eljáráshoz szükséges, vagy egyéb körülmények ezt indokolják.”

⁶ **Szig. törvény 5. § (8)** A személyazonosító igazolvány: olyan hatósági igazolvány, amely a polgár személyazonosságát és az e törvényben meghatározott adatait közhitelűen igazolja.

⁷ **Szig. törvény 29. § (3)** A személyazonosító igazolvány tartalmazza a polgár
a) nevét; b) születési helyét; c) születési idejét; d) állampolgárságát; e) anyja nevét; f) nemét; g) arcképét;
h) aláírását, ha a 14. életévét betöltötte; i) a személyazonosító igazolvány okmányazonosítóját és érvényességi idejét.

(4) A polgár személyazonosságát - a személyazonosító igazolványon túl - az érvényes útlevél vagy a kártyaformátumú vezetői engedély igazolja. A személyazonosítás céljából - jogszabályban meghatározott kivételekkel - a polgár nem kötelezhető más okmány bemutatására.

A fentebb ismertetett törvényi rendelkezések alapján összefoglalható, hogy a személyazonosság megállapításához nincs jogszabályi felhatalmazás a lakcímkártya elkérésére, ezért a lakcímkártya felmutatására az igazoltatott még az esetlegesen később lefolytatandó szabálysértési eljárásra hivatkozással sem kötelezhető. Ilyen esetben ugyanis a Szolgálati Szabályzat idézett rendelkezése alapján az igazoltatás helyét, idejét és okát kell rögzíteni.

A fenti indokok alapján a lakcímkártya elkérése és ez alapján a lakcím rögzítése jogszerűtlen és szakszerűtlen volt, mely miatt a panaszos ezen sérelme megalapozott, a *panasznak helyt adok*.

Az iratokból az is megállapítható, hogy az okmányok ellenőrzését végző rendőr csupán olyan távolságra hagyta el az üléstermet, hogy a panaszos a helyiségből a lekérdezést láthassa, azonban az ülésteremben folyamatban lévő önkormányzati ülést ne zavarja. Ez alapján a panaszos azon sérelme, mely szerint a látóteréből kikerültek az okmányok, miközben a rendőr az adatokat ellenőrizte, nem megalapozott.

3.) A panaszos sérelmezte az előállítás időtartamát.

Az Rtv. 33. §-ának (3) bekezdése⁸ úgy rendelkezik, hogy a rendőrség az előállítással a személyi szabadságot csak a szükséges ideig, de legfeljebb 8 órán át korlátozhatja.

A rendőrségi iratok (az előállítás végrehajtásáról szóló jelentés, az előállítás időtartamáról szóló igazolás, a kapitányságvezető tájékoztató levele) szerint a panaszos előállítása 2010. október 29-én 8 óra 40 perctől 12 óra 43 percig tartott. Ezen időszak alatt a r. százados jelentése szerint „a szükséges nyomtatványokat” töltötték ki, illetve az előállítás végrehajtásáról és a kényszerítő eszköz alkalmazásáról szóló jelentést írták meg; továbbá a panaszos írásos formában kapta meg az előállított jogairól és kötelezettségeiről szóló tájékoztatót, illetve az általa megjelölt személyt telefonon kiértésítették.

A rendőrség által megjelölt és elvégzett eljárási cselekmények ismeretében megállapítható, hogy azok elvégzéséhez nem volt szükséges a panaszos 4 órán keresztül tartó fogvatartása, ezért a panaszos ezen sérelmének szintén *helyt adok*.

4.) A panaszos kifogásolta, hogy a jogorvoslathoz való jogáról az intézkedés során nem tájékoztatták.

A fenti jogsérelem vizsgálatakor az alábbiak kerültek megállapításra.

A panaszbeadvány szerint a panaszost panaszjogáról a rendőrkapitányság épületében tájékoztatták először, oly módon, hogy egy dokumentumot átadtak részére. A már korábban hivatkozott Rtv. 20. §-ának (2) bekezdése alapján köteles a rendőr az intézkedés alá vont személyt tájékoztatni az Rtv. szerinti panasz lehetőségéről.

Az előállítás végrehajtásáról szóló jelentés nem tartalmaz információt a panaszjogról való kioktatás megtörténtéről. Az intézkedésben résztvevő rendőrök a jelentéseikben nem nyilatkoztak arra vonatkozóan, hogy a panasz lehetőségéről való tájékoztatás valóban megtörtént-e, és milyen formában. Az előállítás időtartamáról szóló igazoláson csak a

⁸ **Rtv. 33. § (3) bekezdése** szerint, „a rendőrség az előállítással a személyi szabadságot csak a szükséges ideig, de legfeljebb 8 órán át korlátozhatja. Ha az előállítás célja még nem valósult meg, indokolt esetben ezt az időtartamot a rendőri szerv vezetője egy alkalommal 4 órával meghosszabbíthatja. Az előállítás időtartamát a rendőri intézkedés kezdetétől kell számítani.”

Panasztestület elérhetősége – egyéb jogvédő szervezetekével együtt – szerepel. Semmilyen utalás nem szerepel viszont arra vonatkozóan, hogy a rendőri intézkedés elszenvetője – választása szerint – panasszal fordulhat az intézkedést foganatosító rendőri szervhez, vagy kérheti a Panasztestület vizsgálatát. A panaszos mint előállított személy jogairól és kötelezettségeiről, valamint az előállító helyiség rendjéről szóló tájékoztató – amit a panaszos aláírt – azt tartalmazza, hogy az érintett „az előállítással szemben panasszal élhet, melyet szóban vagy írásban terjeszthet elő”. Az azonban úgyszintén hiányzik a dokumentumról, hogy mely szerv(ek)hez, milyen határidővel terjeszthető elő panasz.

A fentiek alapján – egyetértve a Panasztestület állásfoglalásával – ezen sérelemnek *helyt adok*.

5.) A panaszos az előállítást és a bilincs használatát is sérelmezte.

Az előállítás foganatosítása az Rtv. 33. § (2) bekezdés f) pontja⁹, az előállítást megelőzően a panaszos ruházat átvizsgálására az Rtv. 29. § (6) bekezdés¹⁰ és az Rtv. 31. § (1) bekezdés¹¹ ad jogalapot.

Az Rtv. 47. §¹² értelmében, a testi kényszer alkalmazása, míg az Rtv. 48. § d) pontja¹³ szerint az ellenszegülés megtörése céljából használta a rendőrök bilincset. A Szolgálati Szabályzat 60. § (1) bekezdés d) pontja¹⁴ a bilincs használatát, míg a Szolgálati Szabályzat 60. § (4) bekezdése b) pontja¹⁵ annak szakszerűségét szabályozza.

Tekintettel arra, hogy a határozat korábbi részében a rendőri intézkedést jogszerűtlennek ítéltük meg, következképpen az előállítás megfelelő ok nélkül került foganatosításra, a bilincs használatának jogalapja szintén nem volt, így a panasz ezen részének is *helyt adok*.

6.) A panaszos sérelmezte, hogy a szabálysértési feljelentés nem a tényekre alapul.

⁹ **Rtv. 33. § (2) bekezdés f) pontja** szerint, a rendőr a hatóság vagy az illetékes szerv elé állíthatja azt, aki a szabálysértést az abbahagyásra irányuló felszólítás után is folytatja, illetőleg akivel szemben az eljárás azonnal lefolytatható, továbbá akitől tárgyi bizonyítási eszközt kell megszerezni, vagy elkobzás alá eső dolgot kell visszatartani.

¹⁰ **Az Rtv. 29. § (6) bekezdés** szerint, a rendőr az igazoltatott személy ruházatát, járművét átvizsgálhatja, ha azt a személyazonosság megállapítása, a közrendet, a közbiztonságot fenyegető veszély elhárítása, bűncselekmény vagy szabálysértés elkövetésének gyanúja szükségessé teszi.

¹¹ **Rtv. 31. § (1) bekezdés** alapján, akivel szemben személyi szabadságot korlátozó intézkedést foganatosítanak, annak ruházatát a rendőr a támadásra vagy az önvészély okozására alkalmas tárgy elvétele végett, előzetes figyelmeztetés után átvizsgálhatja

¹² **Rtv. 47. §** A rendőr - intézkedése során - az ellenszegülés megtörésére testi erővel cselekvésre vagy a cselekvés abbahagyására kényszerítést (testi kényszert) alkalmazhat.

¹³ **Rtv. 48. § d) pontja** A rendőr bilincset alkalmazhat a személyi szabadságában korlátozni kívánt vagy korlátozott személy ellenszegülésének megtörésére.

¹⁴ **Szolgálati Szabályzat 60. § (1) bek. d) pontja** Bilincs alkalmazása különösen azzal szemben indokolt: d) akinek a jogszerű intézkedéssel szembeni ellenszegülése testi kényszerrel nem törhető meg,

¹⁵ **Szolgálati Szabályzat 60. § (4)** A bilincselés módja, a kezek előre, illetve hátra bilincselése,

Megállapítható, hogy a panaszosnak a szabálysértés elkövetésével kapcsolatos kifogásai ezen eljárásnak nem tárgya, az ezzel kapcsolatos sérelmeit a szabálysértési eljárás keretein belül adhatja elő, annak kivizsgálására a szabálysértési hatóság rendelkezik hatáskörrel.

Mindezek alapján a rendelkező részben foglaltak szerint határoztam.

Hatásköröm és illetékességem az Rtv. 92. § (1) bekezdése¹⁶, illetve a 93/A. § (6) és (7) bekezdése¹⁷ alapul.

Határozatom az alábbi jogszabályokon alapul:

- a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény 330. § (2) és 326. § (7) bekezdése;
- a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény 100. § (1) bekezdése, 109. § (1) és (3) bekezdései;
- a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény 20. § (1) bek. és (2) bek., 29. § (1), (2) és (6) bek., 33. § (1), (2) bek. f) pontja, (3) bek., 31. § (1) bekezdés, 47. § , 48. § d) pontja, 93/A. § (7) és (9) bekezdései, 97. § (1) bekezdés b) pontja;
- a Rendőrség Szolgálati Szabályzatáról szóló 62/2007. (XII. 23.) IRM rendelet 4. § , 38. § (1) és (2) bek., , 60. § (1) bek. d) pontja, (4) bek. b) pontja,
- Szig. törvény 5. § (8) bek., 29. § (3) és (4) bek.,
- Ötv. 12. § (3) bek.
- SZMSZ 21. § (4) bek.,

Budapest, 2011. augusztus „ „

Dr. Hatala József r. altábornagy
országos rendőrfőkapitány

¹⁶ Rtv. 92. § (1) bekezdése szerint:

„Akinak az e törvény IV., V. és VI. fejezetében meghatározott kötelezettség megsértése, a rendőri intézkedés, annak elmulasztása, a kényszerítő eszköz alkalmazása (e fejezet alkalmazásában a továbbiakban együtt: intézkedés) alapvető jogát sértette - választása szerint - panasszal fordulhat az intézkedést foganatosító rendőri szervhez, vagy kérheti, hogy panaszát az országos rendőrfőkapitány a Testület által lefolytatott vizsgálatot követően bírálja el.”

¹⁷ Rtv. 93/A. §-a szerint:

„(6) Az országos rendőrfőkapitány a panaszról az állásfoglalás kézhezvételét követő tizenöt napon belül közigazgatási hatósági eljárásban dönt. Ha az országos rendőrfőkapitány határozatában eltér a Testület állásfoglalásától, ezt köteles megindokolni.

(7) Az országos rendőrfőkapitány a panaszról az állásfoglalás kézhezvételét követő tizenöt napon belül közigazgatási hatósági eljárásban dönt. Ha az országos rendőrfőkapitány határozatában eltér a Testület állásfoglalásától, ezt köteles megindokolni.”